



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/320
6K=94



Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610-262
Konu :Yazılı soru önergesi (7/3201)

28-03-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2012 tarih ve 44951 sayılı yazınız.

Ankara Milletvekili İzzet ÇETİN'e ait 7/3201 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.


Faruk ÇELİK
Bakan

Ek : 1 Yazı



İnönü Bulvarı No:42 Emek 06040 ANKARA
Telefon : (312) 296 64 36 Faks : 213 89 44
e-posta : sgb.csgb.gov.tr Elektronik Ağ: www.csgb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : G.KODAL

ANKARA MİLLETVEKİLİ İZZET ÇETİN'İN 7/3201 ESAS NO'LU YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 189 sayılı Ev Hizmetlerinde Çalışanlar Sözleşmesi henüz yasal süreç (en az iki üye ülke tarafından onaylanmasını takip eden on iki aylık süre) tamamlanmadığından yürürlüğe girmediği gibi bugün itibarıyla hiçbir üye ülke tarafından da henüz onaylanmamıştır.

İş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve yükümlülüklerinin düzenlendiği 4857 sayılı İş Kanununda ev hizmetlerinde çalışanlar kapsam dışında bırakılmışlardır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; ev hizmetlerinde çalışanlar (ücretle ve sürekli olarak çalışanlar hariç) sigortalı sayılmamış olup, sürekli ve ücretle çalışanlar ise 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmışlardır. Söz konusu hüküm gereğince 30 iş gününden fazla süren işler sürekli iş olarak değerlendirilmektedir.

Bu durumda, ev hizmetlerinde çalışan sigortalılar ay içinde 30 gün süreyle çalışabilecekleri gibi işin niteliği nedeniyle yarı zamanlı çalışabilmeleri mümkün olduğundan her ay belirli gün sayısı üzerinden de çalışabilmektedirler.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanunun 51'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; "Ay içerisinde 30 günden az çalışan veya 80' inci madde uyarınca prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saatinin 4857 sayılı Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan sigortalıların aynı ay içerisinde isteğe bağlı sigortaya prim ödemeleri halinde, primi ödenen süreler zorunlu sigortalılığa ilişkin prim ödeme gün sayısına otuz günü geçmemek üzere eklenir ve eklenen bu süreler, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir." hükmü gereğince ev hizmetlerinde çalışanlar kalan sürelerini kendileri prim ödeyerek tamamlamaları mümkün bulunmaktadır.

Yine, 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanunun 13 ve 14'üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar ile bu Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalılar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunludur. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık sigortası primleri, 60'ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında ödenir. Kamu idaresine ait işyerlerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda kaldığı aylara ait genel sağlık sigortası primi, 82'nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırının 30 günlük tutarı üzerinden ilgili kamu idaresince ödenir. Ancak, kamu idaresine ait işyerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda olduğu sürede 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi çalışmaları ya da isteğe bağlı sigortalı olmaları halinde bu sigortalılar için belirtilen şekilde çalıştıkları veya isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödedikleri sürelerle sınırlı olarak ilgili kamu idaresinden genel sağlık sigortası primi alınmaz." hükmü gereğince ev hizmetlerinde çalışanların genel sağlık sigortalısı olarak kalan sürelerini kendileri prim ödeyerek 30 güne tamamlaması zorunluluğu bulunmaktadır.

Bakanlığımızın görevleri arasında yer alan iş sağlığı ve güvenliği farkındalığının artırılması faaliyetlerinin bütününde söz konusu ev hizmetlerinde çalışanlar göz önünde bulundurulmaktadır.

4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 19'uncu maddesine göre özel istihdam büroları, iş arayanlardan her ne ad altında olursa olsun menfaat temin edemez ve ücret alamazlar. İşe yerleştirme faaliyeti karşılığı ücretin ise sadece işverenden alınabileceği ifade



edilmekle birlikte yönetmelikle bazı istisnalar getirilebileceği belirtilmiştir. Bu kapsamda özel istihdam büroları yönetmeliğinin 13'üncü maddesinde profesyonel sporcu, teknik direktör, antrenör, manken, fotomodel ve sanatçı meslek guruplarında yer alanlar ile genel müdür veya bu göreve eş ya da daha üst düzey yöneticilerin işe yerleştirilmeleri halinde ücret alınabileceği ifade edilmiştir.

Konu özelinde bakıldığında ev işçilerinden herhangi bir ad altında ücret alınamayacak ve menfaat temin edilemeyecek olup, aykırı davranan özel istihdam bürolarına idari para cezası uygulanacaktır. Bu fiilin üç kez tekrarlanması halinde ise büroya kapatma cezası verilecektir.

Konuya ilişkin olarak, Türkiye İş Kurumuna intikal ettirilen dört işyeri ile ilgili şikayet dilekçeleri hakkında Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından inceleme devam etmektedir.

Ev işçileri, her ne kadar 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında değillerse de bunların çalışma şartları 22.04.1926 tarih ve 818 sayılı Borçlar Kanununda ve 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan 11.01.2011 tarih ve 6098 sayılı Borçlar Kanununda düzenlenmiştir.

